Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria L

2026/1307

16.6.2026

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2026/1307

z dnia 11 czerwca 2026 r.

w sprawie monitorowania substancji perfluoroalkilowych (PFAS) w paszy

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Substancje perfluoroalkilowe (PFAS) są powszechne w zastosowaniach przemysłowych i konsumenckich, w tym w plamoodpornych powłokach tkanin i dywanów, olejoodpornych powłokach materiałów z papieru i kartonu przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pianach gaśniczych, substancjach powierzchniowo czynnych stosowanych w górnictwie i wydobyciu ropy naftowej, środkach do pielęgnacji podłóg oraz w składzie insektycydów. Ich powszechne stosowanie w połączeniu z ich trwałością w środowisku doprowadziły do powszechnie występującego zanieczyszczenia środowiska. Zanieczyszczenie żywności tymi substancjami jest spowodowane głównie bioakumulacją w wodnych i lądowych łańcuchach pokarmowych oraz korzystaniem z materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zawierających PFAS. Do PFAS występujących w żywności i w organizmie ludzkim w największych stężeniach zalicza się kwas perfluorooktanosulfonowy (PFOS) i kwas perfluorooktanowy (PFOA) oraz ich sole.

(2) W 2020 r., na wniosek Komisji, w swojej opinii w sprawie zagrożenia dla zdrowia ludzkiego związanego z substancjami perfluoroalkilowymi ([1]) Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności zaktualizował swoją ocenę ryzyka dotyczącą PFOS i PFOA i rozszerzył jej zakres na kwas perfluorononanowy (PFNA) oraz kwas perfluoroheksanosulfonowy (PFHxS), biorąc pod uwagę najnowszy stan wiedzy naukowej oraz dane dotyczące występowania zgromadzone zgodnie z zaleceniem Komisji 2010/161/UE ([2]). Urząd stwierdził, że część populacji europejskiej przekracza tolerowane tygodniowe pobranie. Wydaje się, że jaja, ryby i inna żywność pochodzenia morskiego, mięso i produkty mięsne w znacznym stopniu przyczyniają się do narażenia ludzi na PFAS. Urząd stwierdził, że żywność pochodzenia zwierzęcego stanowi istotny czynnik zwiększający narażenie ludzi na PFAS. Urząd stwierdził, że PFAS przenoszą się z paszy na żywność pochodzenia zwierzęcego, przy czym między poszczególnymi gatunkami i poszczególnymi rodzajami PFAS można zaobserwować wyraźne różnice w tym zakresie. PFAS mogą również przenosić się z gleby spożywanej przez zwierzęta utrzymywane w warunkach fermowych poszukujące pożywienia i z wody do pojenia zwierząt.

(3) Aby zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego, w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/915 ustanowiono najwyższe dopuszczalne poziomy substancji perfluoroalkilowych w niektórych środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego ([3]).

(4) Występowanie PFAS w paszy lub w glebie, na której zwierzęta poszukują pożywienia, może powodować niezgodność żywności pochodzenia zwierzęcego z najwyższymi dopuszczalnymi poziomami dla żywności pochodzenia zwierzęcego.

(5) Obecnie dostępne są jedynie ograniczone dane na temat obecności PFAS w paszy. Dane takie pozwalają określić stopień przenoszenia z paszy do żywności pochodzenia zwierzęcego oraz umożliwiają dyskusję na temat ewentualnej potrzeby ustanowienia najwyższych dopuszczalnych poziomów PFAS w paszy. W związku z tym należy gromadzić dane dotyczące występowania PFAS w paszy, a także w glebie, gdyż obecność PFAS w żywności pochodzenia zwierzęcego może być związana z obecnością PFAS w glebie. Ponadto obecność PFAS w wodzie pitnej może skutkować obecnością PFAS w żywności pochodzenia zwierzęcego, ale istnieją wystarczające dane z monitorowania obecności PFAS w wodzie pitnej.

([1]) Panel EFSA ds. zanieczyszczeń w łańcuchu żywnościowym (CONTAM); opinia naukowa w sprawie zagrożenia dla zdrowia ludzkiego związanego z występowaniem substancji perfluoroalkilowych w żywności, Dziennik EFSA 2020; 18(9)6223, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6223.

([2]) Zalecenie Komisji 2010/161/UE z dnia 17 marca 2010 r. w sprawie monitorowania substancji perfluoroalkilowych w żywności (Dz.U. L 68 z 18.3.2010, s. 22; ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2010/161/oj).

([3]) Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/915 z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów niektórych zanieczyszczeń w żywności oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 (Dz.U. L 119 z 5.5.2023, s. 103; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj).

(6) Na potrzeby ilościowego określania stężeń PFAS w żywności należy stosować dostatecznie wrażliwe metody analityczne. Do stosowania tych metod należy zachęcać, wydając zalecenia dotyczące docelowych granic oznaczalności.

(7) W celu zapewnienia reprezentatywności próbek dla badanej partii państwa członkowskie powinny stosować procedurę pobierania próbek ustanowioną w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 152/2009 ([4]),

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. Państwa członkowskie, działając we współpracy z podmiotami działającymi na rynku pasz, powinny monitorować obecność PFAS w paszy w latach 2026, 2027 i 2028.

   Państwa członkowskie powinny prowadzić badania pod kątem obecności następujących PFAS w paszy:

   a) kwasu perfluorooktanosulfonowego (PFOS);

   b) kwasu perfluorooktanowego (PFOA);

   c) kwasu perfluorononanowego (PFNA);

   d) kwasu perfluoroheksanosulfonowego (PFHxS).

   Państwa członkowskie powinny również w miarę możliwości prowadzić badania pod kątem obecności związków podobnych do PFOS, PFOA, PFNA i PFHxS, ale posiadających inny łańcuch alkilowy, takich jak te wymienione w zaleceniu Komisji (UE) 2022/1431 ([5]).

2. Monitorowanie, o którym mowa w pkt 1, powinno obejmować szeroką gamę pasz, w szczególności:

   a) ryby, inne zwierzęta wodne i produkty z nich otrzymane wykorzystywane jako pasza;

   b) mączki z wodorostów morskich oraz materiały paszowe uzyskane z wodorostów morskich;

   c) pasze pochodzenia mineralnego;

   d) zielonkę, kiszonkę, siano i świeżą trawę;

   e) pasze płynne;

   f) mieszanki paszowe zawierające ryby, inne zwierzęta wodne i produkty z nich otrzymane lub mączki z wodorostów morskich oraz materiały paszowe uzyskane z wodorostów morskich.

   PFAS należy również analizować w glebie, w której zwierzęta, od których lub z których pozyskuje się żywność, poszukują pożywienia, oraz w wodzie do pojenia podczas badań następczych dotyczących wysokiego poziomu PFAS w żywności pochodzenia zwierzęcego. Podczas tych badań można również zbadać materiał opakowaniowy jako źródło zanieczyszczenia.

   Należy gromadzić dane dotyczące paszy wytwarzanej w regionach niezanieczyszczonych, przy czym dopuszcza się również możliwość zgłaszania danych dotyczących paszy pochodzącej z regionów zanieczyszczonych, o ile takie dane zostaną wyraźnie wyszczególnione przy ich zgłaszaniu Urzędowi.

3. W celu zapewnienia reprezentatywności próbek dla partii, z której pobiera się próbki, w przypadku paszy państwa członkowskie powinny postępować zgodnie z procedurą pobierania próbek ustanowioną w rozporządzeniu (WE) nr 152/2009, biorąc pod uwagę założenie, że PFAS są jednolicie rozmieszczone w całej partii. W stosownych przypadkach wspomniane procedury pobierania próbek należy stosować w odniesieniu do gleby. W przypadku wody pitnej należy stosować procedurę pobierania próbek, o której mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 ([6]), tj. EN ISO 5667 Jakość wody – Pobieranie próbek.

([4]) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 152/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r. ustanawiające metody pobierania próbek i dokonywania analiz do celów urzędowej kontroli pasz (Dz.U. L 54 z 26.2.2009, s. 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/152/oj).

([5]) Zalecenie Komisji (UE) 2022/1431 z dnia 24 sierpnia 2022 r. w sprawie monitorowania substancji perfluoroalkilowych w żywności (Dz.U. L 221 z 26.8.2022, s. 105; ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/1431/oj).

([6]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 435 z 23.12.2020, s. 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj).

4. Analizy należy przeprowadzać zgodnie z art. 34 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 ([7]), wykorzystując w tym celu metodę analizy, o której wiadomo, że daje wiarygodne wyniki. Granice oznaczalności metod analitycznych powinny być mniejsze niż lub równe 0,1 µg/kg dla poszczególnych PFAS w paszy.

5. Zaleca się, aby państwa członkowskie regularnie dostarczały wyniki analiz, do dnia 30 czerwca 2029 r., do Urzędu w ustalonym przez EFSA formacie przekazywania danych zgodnie z wytycznymi EFSA w sprawie standardu opisu próbek (SSD2) dla żywności i paszy ([8]) oraz dodatkowymi szczegółowymi wymaganiami EFSA dotyczącymi sprawozdawczości.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 czerwca 2026 r.

W imieniu Komisji
Olivér VÁRHELYI
Członek Komisji

([7]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

([8]) https://www.efsa.europa.eu/pl/call/annual-call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-food-and-feed-0.